

ESCOLES BRESSOL MUNICIPALS: ESPAI COMPARTIM PETITS MUNICIPIS

5 D'ABRIL. DE 9.30 A 11.30 H

PRESENTACIÓ

La primera trobada de **l'Espai Compartim entre Petits Municipis** va tenir lloc virtualment el passat dia 5 d'abril. Aquest espai, organitzat des de l'Àrea d'Educació, Esports i Joventut en el marc de la Xarxa d'escoles bressol municipals (XEBM), **s'adreça específicament als municipis adherits a la XEBM de menys de 10.000 habitants.**

Els municipis amb 10.000 habitants o menys presenten unes singularitats específiques, sobretot pel que fa a la gestió, organització i manteniment dels equipaments, que no són equiparables amb municipis de més grandària. Això es deu al fet que sovint no disposen de l'estructura ni els recursos suficients (materials, econòmics, humans, etc.) i al fet que determinats canvis socioeconòmics, com per exemple, la baixada de la natalitat, tenen un impacte molt més gran.

La finalitat de la creació de **l'Espai Compartim entre els Petits Municipis** és impulsar des de la XEBM un espai de trobada perquè aquests municipis, i les seves escoles bressol, puguin trobar-se i compartir neguits, suggeriments i projectes per fer front comú i donar resposta plegats a les necessitats i demandes de les seves poblacions.

Els objectius d'aquesta primera trobada eren:

1. Conèixer i compartir les diferents realitats de les EBM dels Petits Municipis.
2. Identificar els principals reptes que han d'abordar les EBM dels Petits Municipis.

La sessió es va celebrar a través de la plataforma Zoom, amb el suport d'INDIC per la dinamització. Van participar **34 persones** amb perfils diversos: responsables polítics, tècnics municipals i direccions d'escoles bressol municipals, de **28 municipis** de la província de Barcelona (Ametlla del Vallès, Arenys de Munt, Begues, El Bruç, Cabrera de Mar, Callús, Canyelles, Capellades, Cardona, Les Masies de Voltregà, Moià, Navàs, Prats de Lluçanès, Puig-reig, Sant Antoni de Vilamajor, Sant Cebrià de Vallalta, Sant Esteve Sesrovires, Sant Feliu de Codines, Sant Fruitós de Bages, Sant Pere de Riudebitlles, Sant Vicenç de Torelló, Santa

Coloma de Cervelló, Santa Eulàlia de Ronçana, Santa Maria de Palautordera, Seva, Tiana, Vacarisses i Vilassar de Dalt)

En la primera part de la sessió, es van recollir quines eren les expectatives de les persones participants respecte a aquest espai. Posteriorment, en grups petits i després en plenari comú, els i les participants van poder compartir quina és la realitat d'aquests ens locals i les seves escoles respecte al model de servei i pràctiques pedagògiques i la gestió i organització de les escoles bressol municipals.

PROGRAMA

9.30 a 9.35 h	Benvinguda , a càrrec de Teresa Sambola . Coordinadora de l'Àrea d'Educació, Esports i Joventut, de la Diputació de Barcelona.
9.35 a 9.55 h	Espai Compartim entre Petits Municipis : presentació dels objectius, organització i treball col·lectiu.
9.55 a 10.55 h	#Compartim en grups petits : espai per compartir quin és el model d'escola bressol entre els municipis participants.
10.55 a 11.20 h	Espai de treball en comú . Espai per compartir amb tot el plenari el treball fet als grups petits.
11.20 a 11.25 h	Cloenda , a càrrec Francesca Alaminos . Gerenta de la Gerència de Serveis d'Educació, de l'Àrea d'Educació, Esports i Joventut, de la Diputació de Barcelona

En aquest document trobareu, en primer lloc un recull de les expectatives de les persones participants, sota el títol: *Què esperem d'aquest espai?* A continuació, es va dividir als i les presents en dos grups. En el grup 1 es van treballar els continguts relacionats amb el *Model de servei i les pràctiques pedagògiques*. El grup 2 es va centrar a compartir la realitat dels petits municipis respecte a la *Gestió i organització de les escoles bressol municipals*. En el plenari comú, les persones del grup 1 van poder aportar la seva visió al que havien fet les seves companyes del grup 2 i viceversa. A continuació trobareu un resum de tota la feina feta en aquesta primera trobada.

QUÈ ESPEREM D'AQUEST ESPAI?

A través de l'aplicació Mentimeter, es va demanar a tothom que respongués de forma anònima a la pregunta "Què esperes d'aquest espai?". A continuació es recullen les diferents respostes rebudes:

- Compartir experiències. (5)
- Compartir experiències amb altres municipis semblants.
- Crear una xarxa per compartir experiències i problemàtiques comunes.
- Compartir experiències, neguits, saber com es treballa.
- Veure altres formes de treballar.

- Conèixer les realitats d'altres municipis semblants al nostre respecte les escoles bressol.
- Conèixer la realitat de cada municipi i compartir recursos i experiències.
- Presa de contacte directa i suma d'idees i opinions. En conclusió, aprenentatge compartit.
- Compartir realitat similar i experiències.
- Posada en comú del món d'escola bressol dels municipis i compartir experiències i les realitats diverses.
- Xarxa entre municipis realitats semblants.
- Compartir és aprendre!!!
- Conèixer experiències, recursos, altres professionals, compartir inquietuds.
- Per posar en comú situacions que segurament són similars i buscar possibles solucions a problemes que segurament també són comuns. I sobretot una gran oportunitat.
- Compartir recursos i logística del dia a dia per facilitar la tasca.
- Crear xarxa i visualitzar la importància del 0-3.
- De moment no sé què espero, en principi compartir.
- La veritat és que no ho sé.
- M'he connectat per veure que és.

MODEL DE SERVEI I PRÀCTIQUES PEDAGÒGIQUES

Com és la realitat de les EBM dels Petits Municipis?

- A **Sant Esteve Sesrovires** es concep que l'escola bressol ha de donar atenció integral a la infància. Aquesta atenció integral va més enllà del que és l'escolaritat estrictament i es generen també espais adreçats a les famílies on es dona suport també per infants no escolaritzats a l'escola bressol. També ofereixen serveis complementaris com ara servei d'acollida i menjador. El treball es fa conjuntament entre EBM i ajuntament i se'n destaca la proximitat del servei.
- A **Santa Maria de Palautordera** no hi ha oferta privada. Es destaca el treball de proximitat que es fa amb les famílies i l'escola bressol es concep com un servei educatiu que s'adapta a les necessitats de les famílies. Així, per exemple, ofereixen diferents franges horàries amb flexibilitat horària per donar resposta a aquestes necessitats.
- A **Cabrera de Mar** l'EBM és molt petita (atén 57 infants). Es tracta d'una escola molt propera i estan intentant que les famílies de nou puguin entrar a l'escola tal com feien abans de la pandèmia. També es destaca l'actual moment de molts canvis pedagògics per tal millorar el benestar de l'infant.
- A **Sant Feliu de Codines**, de les 115 places disponibles només estan cobertes 57. Això provoca que tinguin matrícula viva tot el curs. L'escola és molt propera i familiar i donen molta importància a la innovació. Fan canvis en la línia pedagògica per adaptar-se a les necessitats dels infants. Per exemple, preparen estances amb diferents propostes de manera que és l'infant amb el recolzament de l'adult el que va explorant i fent activitats. En aquesta línia, també estan treballant en una revisió de l'enfocament que han de fer les mestres per saber què han d'observar, com donar suport a les famílies, etc.
- A **l'Ametlla del Vallès**, també es posa en valor la flexibilitat i la necessitat d'adaptar-se a l'entorn i a les necessitats de les famílies. En aquest sentit, conceben l'escola de portes obertes i treballen amb grups flexibles.

- A **Sant Antoni de Vilamajor** no existeix oferta privada. L'EBM treballa també des de la proximitat amb les famílies fet que es destaca com a molt important atès que en els pobles petits tothom es coneix. L'escola intenta donar resposta a les necessitats de conciliació de les famílies i a les necessitats educatives dels infants. En aquesta voluntat d'adaptació permanent es dona molta importància a la formació permanent de l'equip de professionals per tal de poder continuar innovant.
- A **Seva** es destaca la integració de l'EBM a l'entorn natural, la necessitat de formació permanent així com la necessitat de poder reprendre els projectes intergeneracionals que feien amb altres agents del municipi.
- A **Sant Cebrià de Vallalta**, l'EBM disposa de 102 places, però tan sols té cobertes 41. Intenten oferir experiències motrius, cognitives i relacionals riques i diverses en el vessant educatiu. Tot i que atenen les necessitats de conciliació familiars entenen que el centre sobre el que pivota el projecte és l'infant. Es realça la importància de la prevenció primerenca així com la importància de la coordinació i relació amb el CDIAP, així com oferir espais de criança per acompanyar famílies. Es destaca que el paper de les educadores s'ha de centrar més en la necessitat d'estar, ser-hi present que no pas fer. Es dona molta importància a la creació de vincles, més que no pas fer activitats. En la seva manera d'organitzar-se, intenten treballar sempre en parelles educatives, ja que són un col·lectiu molt exposat a les malalties que transmeten els infants i d'aquesta manera intenten preservar que sempre hi hagi referents coneguts dels infants.
- A **Vacarisses** també es destaca el treball de proximitat, l'arrelament al territori i el treball amb altres agents i equipaments del poble atès que la grandària del municipi ho permet. També ofereixen serveis complementaris, serveis a l'estiu i espais familiars com ara un espai de formació per l'acompanyament a la criança de 0 a 18 mesos. La dificultat amb la qual es troben és que les tasques educatives i de gestió recauen en la mateixa persona, fet que dificulta poder fer altres coses.
- A **El Bruc** també disposen de matrícula viva (durant tot el curs). Treballen amb ambients de lliure circulació i tots els espais els porta el mateix equip educatiu, fet que permet fer intervenció directa des de l'equip educatiu i que coneguin tots els infants i famílies. Per contra troben a faltar espais per compartir amb l'equip educatiu.
- A **Prats del Lluçanès** s'organitzen en grups per franges d'edat i ofereixen els agrupaments en funció de les necessitats de cada curs. També tenen matrícula oberta (durant tot el curs) i han de treballar amb bastant previsió per respectar els vincles que es creen amb educadores i infants del mateix grup. Obren l'escola de setembre a juliol per adaptar-se a les necessitats de les famílies i ofereixen altres serveis com l'acollida matinal i el menjador. Treballen segons els plantejaments de les escoles Reggio, intentant posar l'infant al centre.
- A **les Masies de Voltregà** l'escola bressol està molt arrelada al municipi atès que es va crear fa 50 anys. Es tracta d'una escola molt reconeguda per la gent del poble i comparteixen alguns serveis amb municipis de l'entorn. Les tasques de gestió i la tasca pedagògica recau en les mateixes persones.
- A **Sant Vicenç de Torelló**, en la línia expressada per altres escoles, també destaquen la proximitat molt directa amb les famílies com un element diferenciador de la seva realitat.

Quins són els principals reptes que tenen les EBM de Petits Municipis tenint en compte aquesta realitat?

- **Reconeixement de l'etapa educativa 0 a 3**

Un dels grans reptes és el veritable reconeixement de l'etapa educativa 0-3. Sovint es parla molt de la importància d'aquesta etapa educativa, però a la realitat no es reconeix el valor compensador de l'etapa 0 a 3. Només amb un reconeixement real, hi haurà un acompanyament amb els recursos necessaris que garanteixi el funcionament adequat de les escoles bressol.

- **Garantir l'atenció adequada als infants que tenen necessitats específiques de suport educatiu (NESE)**

Hi ha molts infants que tenen necessitats de suport específiques, però manquen recursos humans, ajudes específiques, pautes de treball i coordinació amb serveis especialitzats. Molts infants arriben a l'escola sense diagnòstic i s'utilitzen els mateixos recursos de suport amb els que compta l'escola ordinària. La realitat a les EBM és que el propi personal de l'escola s'ha d'organitzar per atendre aquests infants i això fa que hagin de desatendre altres tasques o funcions.

- **Disparitat de criteris entre municipis**

Existeix una gran disparitat de criteris entre els diferents municipis. Manquen uns criteris comuns que facilitin una major equitat educativa entre els diferents municipis. Cada ajuntament s'ha organitzat com bonament ha pogut però caldria garantir unes directrius i uns mínims de qualitat educativa i de recursos de gestió, per evitar que la qualitat depengui exclusivament dels esforços de l'equip educatiu, com passa actualment.

- **Sobresaturació professional i la manca d'espais de coordinació**

El fet que les mateixes persones facin atenció directa pedagògica als infants i tasques administratives de gestió provoca la saturació de les professionals. Aquesta multiplicitat de tasques, a més a més, dificulta que hi hagi temps i espais de coordinació. En aquest sentit, cal intentar que hi hagi parelles educatives a totes les EBM, perquè això possibilita que les direccions es puguin centrar en altres funcions bàsiques: coordinacions, fer xarxa amb altres agents del territori, etc.

- **Sostenibilitat econòmica**

Un altre dels reptes obvis es com fer sostenible les EBM i mantenint la seva qualitat. Calen recursos. Hi ha un augment de demandes cap a l'escola bressol però aquesta demanda no va acompanyada dels recursos necessaris per poder donar-hi resposta.

- **Reprendre els projectes educatius**

La pandèmia ha tingut un impacte molt gran a tota la societat en general, i a les famílies en particular. Això ha repercutit també en el què s'espera de l'escola bressol i en certa manera es percep que s'han fet passos enrere en algunes coses que s'havien aconseguit. Es detecta que hi ha moltes famílies que han rebaixat les seves expectatives i exigència pedagògica i tan sols busquen espais on poder deixar els infants. En aquest sentit, cal reprendre els projectes educatius i la mirada sobre l'escola que teníem abans de la pandèmia per posar en valor la tasca educativa davant les famílies. En la mateixa línia, la gratuïtat és ben rebuda per part de les famílies, però això té repercussions entorn de què s'espera de l'EBM; que faci una tasca educativa, assistencial, etc.

- **Facilitar l'accés a la formació que ofereix la Diputació de Barcelona a totes les EBM**

La formació de les professionals de les EBM és un tema important molt vinculat a la qualitat.

Per aquest motiu caldria resoldre les dificultats actuals perquè el personal de EBM que tenen un model de gestió indirecte puguin accedir també a l'oferta formativa de la Diputació de Barcelona.

GESTIÓ I ORGANITZACIÓ

Com és la realitat de les Escoles Bressol Municipals dels Petits Municipis?

- A **Sant Cebrià de Vallalta** els darrers anys s'han impulsat projectes educatius molt transformadors, com la creació d'un Institut-Escola. Això permet, que des de la regidoria d'educació es pugui plantejar la creació d'un centre educatiu 0- 16, un projecte que sembla que pot engegar properament, ja que compta amb el suport de gran part dels agents educatius del municipi. A més, també han iniciat un Consell Escolar Municipal. Sant Cebrià de Vallalta es troba en un moment de reorganització i replantejament.

Actualment, es valora que l'EBM compta amb un molt bon projecte educatiu, en procés de retrobar-nos i reorganitzar-nos. L'escola ara mateix té un projecte educatiu molt potent, el qual inclou una parella educativa. Malgrat que sigui una despesa molt gran, és una acció per la qual s'hi ha apostat. Dins el projecte educatiu també s'inclouen elements com un menjador on s'hi consumeixen productes saludables i de proximitat. L'EBM de Sant Cebrià compta amb dues mestres, 5 TEIS, una persona que porta la direcció, i una altra persona que l'ajuda amb les tasques de direcció. Cal remarcar que no hi ha suficients persones administratives per estar-hi totes les hores del dia, així doncs, a les primeres hores de la jornada de l'EBM hi ha una tècnica auxiliar, i la policia dona un cop de mà a l'hora de les sortides de l'escola. Es valora que l'escola bressol té una bona organització, però quan hi ha baixes a l'equip és difícil reorganitzar-se.

- A **Vacarisses** hi ha dues escoles bressol: El Cuc i El Xic. A l'Escola Bressol El Xic, l'equip de professionals de l'escola està conformat per set professionals: direcció, dos mestres i quatre educadores TIS. Existeix una vuitena persona, la qual desenvolupa tasques de suport a infants amb necessitats de suport específic. La direcció de l'escola desenvolupa diferents tasques de gestió (gestió del projecte educatiu, tota la part administrativa, consergeria, problemes del propi equipament de l'escola i contactar amb la persona pertinent de l'Ajuntament, etc.), mentre que l'Ajuntament porta el tema dels cobraments, matriculació, i la gestió de personal des de recursos humans. Per altra banda, l'Escola Bressol Municipal El Xic, funciona de manera molt similar, però en aquest cas, la direcció de l'escola també assumeix part de la càrrega lectiva.

- A **Vilassar de Dalt** es fa una gestió directa, tota la part administrativa es porta a través de l'Ajuntament. La direcció de l'EBM és l'encarregada de tota la part pedagògica, la part de gestió, de resoldre desperfectes, substitucions, etc. existeix la sensació que totes les persones professionals del centre saben fer una mica de tot, ja que en tractar-se d'una escola petita, moltes vegades s'han de donar suport entre elles. L'EBM compta amb un equip de 18 persones i 8 aules (dues aules de nadons, dues de mitjans i dues aules de grans). A més, l'escola compta amb servei de permanència, menjador i cuina pròpia, entre altres.

- A **Puig-Reig** l'EBM és molt petita, hi ha 5 professionals i 30 infants. Això comporta que les persones que hi treballen han de fer moltes tasques versàtils, ja que no hi ha un professional per cada tasca a desenvolupar. En aquest cas, la part de matriculació es gestiona des de l'Ajuntament.

- A **Moià** hi ha tres professionals per cada aula: una tutora i dues persones que desenvolupen tasques de reforç. Actualment, l'escola compta amb dues línies per cada curs, excepte po, el qual compta únicament amb una línia, però properament s'obrirà un nou grup. La direcció de l'escola desenvolupa principalment tasques de direcció (compres de material, realització de comandes, gestió de matrícules...), però el personal de l'EBM no gestiona els pagaments, això ho fa directament l'ajuntament.
- A **Sant Feliu de Codines** hi ha cinc aules obertes i un equip de vuit professionals. La gestió de la EBM és indirecta, és a dir, la porta una empresa externa. Cal destacar que la coordinació entre l'EBM, l'Ajuntament i l'empresa és molt bona, es treballa conjuntament per cobrir totes les necessitats de l'escola.
- A **Santa Eulàlia de Ronçana** hi ha un equip de professionals format per onze persones: dues que desenvolupen les tasques de direcció, tres mestres i sis educadors. La direcció destaca que ha de desenvolupar tasques que requereixen molta versatilitat, com la matriculació o el propi dia a dia de l'escola.
- A **Ametlla del Vallès** la gestió de l'EBM és un servei licitat. La direcció de l'escola és una figura que es connecta i coordina entre l'Ajuntament i l'empresa que gestiona l'EBM. L'Ajuntament està molt content amb el servei, ja que l'EBM s'ha hagut d'adaptar a canvis, com que el municipi està creixent molt en aquesta època postcovid, pel fet que moltes famílies que tenien la segona residència al poble hi han vingut a viure. Actualment, aquest creixement de població repercuteix directament en l'augment d'alumnes de l'escola, i, per tant, es troben amb possibles problemes futurs sobre l'atenció que es podrà donar a aquest augment de la població.
- A **Capellades** l'Escola Bressol Municipal compta amb un equip de tretze persones, i actualment amb el suport de dos professionals més, els quals es van incorporar amb la situació derivada de la pandèmia. Cal tenir en compte, que aquests dos professionals afegits són un recurs temporal, el qual acabarà aquest curs escolar. És important destacar que l'escola bressol està distribuïda entre dos edificis, això a vegades complica o augmenta la càrrega de feina de la direcció. L'escola compta amb dues línies completes per cada curs, servei d'acollida i menjador amb cuina pròpia. La direcció de l'escola desenvolupa una gran diversitat de tasques, des de compres específiques, gestió de matrícules, contractació de manteniments, gestió de suplències i reforç a les aules quan és necessari.
- A **Sant Pere de Riudevilles** hi ha una EBM molt petita, composta per tres aules (nadons, 1 a 2 anys, i 2 a 3 anys). La direcció desenvolupa tasques de gestió pedagògica, reforç a les aules, Portal Horario, gestió de baixes, gestió d'expedients, informes d'intervenció, pressupostos de partida de l'EBM, comandes de material i gestió d'incidències, entre altres. A més, el municipi també ha notat un augment de la població a causa de la pandèmia, moltes famílies s'han establert en els municipis on tenien una segona residència. També hi ha hagut un augment del nombre d'infants amb necessitats educatives especials.
- A **Sant Quintí de Mediona** l'Ajuntament es troba amb el topall de despesa del Capítol 1, això dificulta que es puguin fer noves contractacions per gestionar de manera directa l'EBM, per això s'han de realitzar subcontractacions a partir de Capítol 2, però aquest tipus de contractacions dificulten la gestió del propi equip. Des de fa temps, s'ha apostat per fer pràctiques duals, i això permet tenir a algun professional més. Per altra banda, el municipi compta amb una característica peculiar, ja que un 33% de les persones del municipi són d'origen magrebí. Actualment, aquests infants no estan accedint a l'escola bressol degut a

les barreres econòmiques, això és un fet que canviarà amb la gratuïtat de l'etapa 0-3, i hauran de veure com gestionen aquesta interculturalitat a l'EBM.

- A **Tiana** l'EBM és gestionada per una empresa del poble. L'escola compta amb 119 alumnes, repartits en dos edificis. Es tracta d'una escola gran, on la direcció no porta cap aula de manera fixa, sinó que desenvolupa tasques de suport a les aules on es necessita i cobreixen, juntament amb altres professionals, les hores d'acollida. Al matí, l'EBM compta amb un equip de 17 persones, mentre que a la tarda es redueix a 15. A més, a partir de les 12 h hi ha quatre monitors de menjador, i també hi ha pinxes de cuina i cuineres, ja que l'escola compta amb cuina pròpia. L'EBM de Tiana també està apostant per la parella pedagògica. Al municipi, l'EBM treballa en xarxa juntament amb altres recursos com són els serveis socials municipals i pediatria del CAP.

Aportacions genèriques entorn dels diferents elements de la realitat de les EBM

- La majoria de persones que treballen a les escoles bressol de petits municipis desenvolupen un conjunt de tasques molt versàtils, tothom fa de tot.

- Tant l'arribada de persones de la corona metropolitana com de persones nouvingudes representarà actualment i en un futur immediat un repte important. La incorporació de la perspectiva intercultural a les escoles bressol és un repte perquè en l'actualitat les escoles ja comencen a trobar-se amb aquesta nova realitat, que fins ara no s'havia produït.

- Es detecta que en la majoria de municipis el nombre d'infants amb necessitats educatives especials ha augmentat. Moltes vegades, els equips professionals que atenen a aquestes necessitats, donen per fet que l'infant ja rebrà suport individualitzar a l'etapa d'educació primària, però no es contempla la necessitat d'aquest suport addicional en les escoles bressol. I sí que són necessaris aquests recursos per fer una bona atenció d'aquests infants. També s'observa que és important disposar d'un informe del CDIAP, ja que si no hi ha diagnòstic, no es disposa de més recursos, i si existeix aquest informe, hi ha l'obligació de disposar de més professionals per atendre aquestes necessitats.

- Hi ha diferents projectes que faciliten el funcionament de les diferents escoles bressol. Com és el cas de la cuina compartida entre escoles de diferents municipis propers (cuina mancomunada). En aquests casos, existeix un conveni entre pobles, on hi ha un servei de cuina pels tres municipis i els menús es porten a cada escola. Aquest recurs pot ser útil per aquelles escoles que tenen pocs infants.

- Existeix el consens de la dificultat que comporta que cada EBM tingui un calendari escolar diferent, més en aquells casos on la gestió és indirecta i l'empresa estipula el calendari. Més enllà de les dates festives de cada municipi, la diversificació de calendaris dificulta el treball en xarxa i l'organització de les EBM.

- Les EBM depenen dels pressupostos municipals, i per tant, estan molt condicionades a les polítiques públiques del municipi, les quals van canviant segons qui governa.

- Malgrat els equips professionals siguin capaços de fer front a la versatilitat que requereixen les diferents tasques i a l'acompanyament de les necessitats de l'escola, és important reclamar suport i acompanyament. Existeix el neguit que si l'administració veu que les escoles "se'n surten soles", aleshores no proporcionaran els recursos necessaris.

Quins són els principals reptes que tenen les EBM de Petits Municipis tenint en compte aquesta realitat?

- **Reconeixement i dignificació de l'etapa educativa 0-3**

Un primer element fonamental és el reconeixement i la dignificació de les escoles bressol, posar en valor la seva dimensió educativa i pedagògica i reconèixer la seva funció social. I a partir d'aquest reconeixement se'n derivi una dotació de recursos adient per fer front als seus reptes.

- **Disposar de pressupostos més estables que garanteixin uns mínims a les escoles bressol**

Actualment els pressupostos destinats a cada EBM depenen de la voluntat política que hi hagi en cada moment, i aquesta va variant en el temps. Si es disposés d'un pressupost estable, es garantirien les ràtios de professionals per infants en cada escola, i es garantirien els recursos i serveis necessaris. Actualment els mínims són molt baixos i no permeten garantir uns serveis que puguin cobrir totes les necessitats. A partir d'aquests mínims, si els pressupostos municipals volguessin destinar una major partida a l'EBM per oferir un millor servei, també es podria fer, però els mínims han d'estar garantits.

- **Estabilitzar les plantilles de professionals**

De manera habitual, hi ha molts canvis en les plantilles de les EBM, són molt inestables. Això dificulta molt el desenvolupament de l'activitat pròpia de les escoles. Cal establir una bona gestió dels recursos humans i reconèixer aquesta tasca educativa que fan les professionals de les escoles bressol.

- **Recuperar i reactivar els projectes pedagògics iniciats abans de la pandèmia**

La situació derivada de la pandèmia va fer aturar molts projectes educatius que s'estaven portant a terme en aquell moment. Alguns d'aquests eren molt potents i innovadors. A més, hi ha hagut elements que han dificultat l'execució de projectes com, els grups de criança o treballar a partir de la vinculació amb les famílies.

- **Redefinició de les necessitats de les famílies**

A causa de la situació derivada de la pandèmia, existeix la percepció que les demandes i els interessos de les famílies han canviat. Sembla que l'adequació i l'interès pel projecte pedagògic de cada centre ha perdut pes, i ara es busca un suport assistencial que cobreixi les hores en les quals els adults treballen. És a dir, s'ha perdut l'interès pedagògic de l'escola bressol i s'ha posat l'èmfasi en cobrir les necessitats de les famílies. A més, es percep un cert ressentiment social, on la població en general, i en concret les famílies, acumulen un cert malestar, sembla que s'ha de "recuperar el temps perdut".

- **Acompanyament a infants amb NESE**

Cal remarcar que les persones dels equips professionals de les EBM són persones molt formades que fan un bon acompanyament a cada un dels infants que atén. Malgrat això, es detecta que cal un major número de professionals a les aules, calen mans per atendre a totes les necessitats que hi ha. També es demana més formació i recursos pels professionals en alguns casos, ja que existeixen moltes necessitats diferents i no sempre es tenen els coneixements necessaris per fer front a aquestes situacions. I finalment, es demana més suport extern de professionals per acompanyar i atendre de manera integral aquests casos.

- **Implicacions de la gratuïtat en l'etapa 0-3**

Actualment s'està treballant per garantir la gratuïtat en tota l'etapa 0-3. Entorn d'aquesta proposta, existeixen diferents percepcions entorn d'aquesta realitat, ja que potser aquesta gratuïtat influirà en els recursos que disposen les EBM. A més, cal tenir en compte que aquest fàcil accés a l'EBM per la seva gratuïtat implicarà que entrin nous perfils d'infants a les

escoles, incorporant, entre altres, l'element de la interculturalitat. Cal tenir en compte aquestes implicacions, ja que les EBM han d'estar preparades per afrontar aquests canvis i acompanyar els infants i les famílies de la millor manera possible.

- **Seria interessant establir un mateix calendari escolar, un que fos genèric per totes les EBM**

Per facilitar la gestió de les EBM seria bo intentar acordar un calendari escolar conjunt entre els municipis d'una zona propera, per facilitar l'operativitat de certes gestions quotidianes.

3. Valoració de la trobada

En finalitzar la trobada, les participants van poder valorar la sessió tot puntuant de l'1 al 10 diferents aspectes.

